

Óli Jacobsen

THE COD HUNTERS ÚR HETLANDI Í FØROYUM

Í fjør kom út bókin The Cod Hunters í Hetlandi. Nú í august kom rithøvundurin, John Goodlad, til Føroya at greiða frá bókini og sambandinum millum londini bæði

John Goodlad er ein føroyavinur burturav. Hann kom til Føroya fyrstu ferð fyri 40 árum síðani sum ungur lesandi. Síðan tá hevur hann havt ein stóran leiklut í hetlendskari fiskivinnu, millum annað um leiðari í hetlenska fiskimanna- og reiðarafelagnum. Í hesum sambandi hevur hann ofta verið í Føroyum, ikki minst tí hann hevur havt áhuga fyri viðurskiptini millum londini.

Úrslitið av hesum áhuga er bókin The Cod Hunters, sum kom út í fjør, og sum eisini hevur verið umrødd í hesi røð. Bókin er um hetlendskan fiskiskap yvirhøvur við serligum denti á sambandinum við Føroyar.

Í august í ár var John aftur í Føroyum fyri at hava framløgu av bókini í ymiskum plássum í Føroyum, sum hann hevur havt serligt samband við.

Hetlenska Westward Ho

Tað serliga var, at hann kom við "egnum" skipi.

Hetta var Swan við manning, sum var 12 menn og trýggjar kvinnur. Swan er ein gamal sildabátur, bygdur fyrst í farnu øld, sum við íblástri frá okkara Johannu og Westward Ho er settur í upprunaligan stand, og sum verður nýttur til skúlasigling og ferðir sum hesa. Hetta gjørdi vitjanina enn meira forkunnuga. John segði eisini, at vinningurin av bókini fór til raksturinn av Swan. Swan fylgdi við til bygdirnar, har framløgurnar vóru. Tað lá tískil væl fyri hjá mongum at síggja hendan forvitnisliga bátin. Sjónvarpið vitjaði eisini og hevði eitt innslag í Degi og Viku. Swan hevur annars verið fyrr í Føroyum, tá var John eisini við.

Meira kann lesast um Swan á heimasíðuni

<https://www.swantrust.com/>

Framløgur um landið

Skipað var fyri framløgu av bókini í trimum plássum, har John greiddi frá. Besti maðurin á Swan, Maggie Adamson, sum er besti fiólspelari í Hetlandi, spældi hetlensk lög, saman við dekkaranum Nathalie. Hesi løgu eru gjørd í sambandi við fiskiskapin undir Føroyum. Hetta gjørdi

Rithøvundurin á framløguni á Sandi

framløgurnar serstakar. Á hesum samkomum var møgult at keypa signeraðu bókina.

Fyrsta framløga varð tann 20. august í Finsen í Tórshavn. Tann 23. august var framløga í Listasavninum á Sandi. Orsøkin til framløguna á Sandi var, at John varð ein serligur vinur hjá Sofus Olsen, sum serliga er kendur fyri sítt listasavn. John vildi tí heiðra Sofus á henda hátt.

Tann 24. august var framløga á Seglloftinum á Tvøroyri. Orsøkin fyri at hava framløgu í gomlu hølnum hjá T.F. Thomsen var, at hesin handil hevði stóran leiklut í hetlenska fiskiskapinum undir Føroyum.

Tað var her, at hetlensku fiskimenninir keyptu brennivínið, sum teir smuglaðu til Hetlands, og sum gav teimum eina stóra eyka inntøku.

Orsøkin fyri hesi smugling var tann, at meðan tað var høgur tollur á rúsdrekka í Hetlandi var eingin í Føroyum, og slíkt tilskundar altíð smugling.

John hevur verið fleiri ferðir á skjalasavninum hjá T.F. Thomsen at kanna

hetta mál, og tí er gott grundarlag undir hesi søgu.

Einki samstarv við tollararnar

John svaraði eisini spurningum. Ein spurningur var, um einki toleftirlit var í Hetlandi.

Jú, víst var virkið toleftirlit. Men tað vóru trýggjar meginorsøkir til, at so fáir av hesum smuglarum vórðu tiknir.

Fremsta orsøkin var, at toleftirlitið ikki hevði nakran sum helst stuðul ella samhuga millum fólk í Hetlandi. Øll høvdu eitt ella annað samband við hesar fiskimenn. Tað kundi vera sum ættarfólk og kenningar ella sum keyparar av smuglaða rúsdrekknum. Øll vóru tótt sum flöskan, so frá fólkinum fekk eingin hjálp.

Ein onnur orsøk var, at fiskimenninir, áðrenn skipini komu til sínar heimbygdir, funnu fjar og oyðin stöð, har teir kundi krógva smuglaða rúsdrekka, til teir kundu finna okkurt høvi at koma eftir tí.

Ein triðja orsøk var, at fiskiskipini ofta vóru betri siglarar enn skipini hjá tollvaldinum, so tað lá væl fyri at sigla undan teimum.

Men onkur skip vórðu tikin, og tá fingur tey eisini stóra bót. Men hetta fekk so ikki steðgað rúsdrekkakeypinum í Føroyum.

Á framløgunum var eisini hetlenskur tónleikur sum hevði samband við fiskiskapin undir Føroyum. Her á Tvøroyri, har ein stórir partur av søguni er farin fram.